

ላይ ይግባኝ የሚቀርበው ለማገበራዊ ዋስትና ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ እንደሆነ ጉባኤውም የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ መሆኑን በሕግ ተለይተው በአስተዳደራዊ ውሳኔ እንዲቋቋሙ በተባሉ ጉዳዮች ላይ መደበኛ ፍ/ቤት የመዳኘት የሥረ ነገር ሥልጣን እንደሌለው በመዘርዘር የሕግ ትርጉም ሠጥቶበታል።

በመሆኑም በዚህ ጉዳይ ተጠሪ ተቋርጦብኛል የሚሉት የጡረታ አበል ክፍያን በተመለከተ አቤቱታውን ማቅረብ የሚገባቸው ለማገበራዊ ዋስትና ባለሥልጣን ወይም በአሁኑ አጠራር ለማገበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ መሆን ያለበት ሲሆን ኤጀንሲው በሚሰጠው ውሳኔ ቅሬታ ያለው ወገን አቤቱታውን ለማገበራዊ ዋስትና ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ከሚያቀርብ በስተቀር ከላይ እንደተመለከተው በዚህ ጉዳይ ፍ/ቤቶች የሥረ ነገር ሥልጣን የሌላቸው በመሆኑ የምስራቅ ጎጃም ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ጉዳዩን ተመልክቶ ውሳኔ መስጠቱ የአማራ ክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት ይህንኑ ስህተት ሳያርም መቅረቱ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት ሆኖ ተገኝቷል።

ው ሣ ኔ

1. የምስራቅ ጎጃም ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 12570 በ22/9/98 የሰጠው ውሳኔና የአማራ ክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 09916 በ16/2/99 ዓ.ም. በአብላጫ ድምጽ የሰጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት ስለሆነ በፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 348/1/ መሠረት ተሽሯል።
2. ይህን ጉዳይ በተመለከተ መደበኛ ፍ/ቤት ተቀብሎ ለማየት የሥረ ነገር ሥልጣን የለውም ተብሎ ተወስኗል።
3. ግራ ቀኙ ወጭና ኪሣራ ይቻቻሉ።
4. መዝገቡ ተዘግቶ ወደ መ/ቤት ተመልሷል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ዳኞች፡- መንበረፀሐይ ታደሰ

- አብዱልቃድር መሐመድ
- ሐጎስ ወልዱ
- ሒሩት መለሠ
- ታፈሰ ይርጋ

አመልካች፡- የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን - ጋረደው ቢራቱ ቀረበ።

ተጠሪ፡- የአዲስ አበባ ውሃና ፍሳሽ ባለሥልጣን - ጥሩወርቅ ኃ/ማርያም መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

አስራካሪው ጉዳይ ከውል ውጪ የደረሰን ኃላፊነት መሠረት በማድረግ የቀረበ የካሣ ክፍያ ጥያቄን የሚመለከት ነው። ክርክሩ በተጀመረበት የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ከሣሽ የነበረው የአሁኑ አመልካች ነው። በተጠሪ ላይ ክስ የመሠረተውም ሠራተኞቹ በአዲስ አበባ ከተማ በወረዳ 12 ቀበሌ 06 ክልል የቁፋሮ ሥራ ሲያካሂዱ 200 ደንበኞችን በያዘ የስልክ ኬብል ላይ ጉዳት አድርሰዋል። በደረሰው ጉዳት የተነሳም የብር 5180.62 (አምስት ሺ አንድ መቶ ሰማንያ ብር ከስልሣ ሁለት ሣንቲም) ኪሣራ ደርሶብኛል። ስለዚህ ተከሣሾ ይህን ገንዘብ ከነወጪው ይክፈለኝ በማለት ነው። ፍ/ቤቱ ተጠሪን አስቀርቦ ክርክሩን ሰምቷል። በመቀጠልም ተጠሪ ለደረሰው ጉዳት ኃላፊ ነው በማለት የወሰነ ቢሆንም፤ በሌላ በኩል ደግሞ የሚከፈል ካሣ የለም በማለት መዝገቡን ዘግቶአል። በዚህ ላይ ይግባኝ የቀረበለት የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤትም ውሳኔው ጉድለት የለበትም በማለት ይግባኙን ሳይቀበለው ቀርቶአል። የሰበር አቤቱታው የቀረበው በዚህ ላይ ነው።

እኛም አመልካች ጥር 23 ቀን 1999 ዓ.ም. በባፈው ማመልከቻ ያቀረበውን አቤቱታ መሠረት በማድረግ ተጠሪን አስቀርቦን ክርክሩን ሰምተናል። አቤቱታው በሰበር ችሎት እንዲታይ የተወሰነው ተጠሪ በአመልካቹ

የስልክ ኬብል ላይ ጉዳት ማድረሱ ተረጋግጦ ኃላፊ ነው ከተባለ በኋላ ካሣ ግን አይከፍልም የመባሉን አግባብነት ለመመርመር ነው። በመሆኑም ይህን ነጥብ ከግራ ቀኝ ወገኖች ክርክር፣ አቤቱታ ከቀረበበት ውሣኔ እና ከሕጉ ጋር አገናዝቦን መርምረናል።

ከሥር ጀምሮ ከተደረገው ክርክር ይዘት መገንዘብ እንደቻልነው አመልካች በኬብሉ መጎዳት ምክንያት የደረሰበትን ኪሣራ አስልቶ ከነምክንያቱ በዝርዝር አቅርቧል። በኪሣራ የተጠየቀው ገንዘብ ብር 5180.62 /አምስት ሺህ አንድ መቶ ሰማንያ ብር ከስድሳ ሁለት ሣንቲም/ ሲሆን ይህም ኬብሉን ለመጠገን ጥቅም ላይ ለዋሉ እቃዎች መግዣ እና ጥገናውን ላካሄዱ ባለሙያዎች ያወጣውን ወጪ የሚያጠቃልል ነው። ማስረጃዎቹንም አይይዙ አቅርቧል። ይህም የሚያሳየው አመልካች ካሣ ጠያቂ እንደመሆኑ መጠን በፍ/ብ/ሕግ ቁ. 2141 በተደነገገው መሠረት የደረሰበትን ጉዳት ልክ የሚያሳዩ ማስረጃዎች አቅርቦ ማስረዳቱን ነው። በአንጻሩ ግን ተጠሪ በክሱ የተመለከተውን ኪሣራ አሰማድረሱን በማስመልከት ያቀረበው የማስተባበያ ማስረጃ የለም። በእርግጥም ለደረሰው ጉዳት ኃላፊ የተባለው ሰው የሚከፍለው የጉዳት ካሣ ኃላፊነትቱን ያመጣው ጉዳይ በተበዳዩ ላይ ከደረሰው ጉዳት ጋር እኩል ሆኖ መመዘን እንዳለበት በፍ/ብ/ሕግ ቁ. 2091 ተመልክቶአል። በዚህ ድንጋጌ አባባል ጉዳቱን ያመጣው ጉዳይ በተበዳዩ ላይ ከደረሰው ጉዳት ጋራ ማመዘዝን የሚቻልበት አንዱ ዋነኛው መንገድ ማስረጃ ነው። ከፍ ሲል እንደተጠቀሰው አመልካች የጉዳቱን ልክ የሚያሳይ ማስረጃ አቅርቦአል። በመሆኑም ተጠሪ ለደረሰው ጉዳት ኃላፊ ነው እየተባለ በሌላ በኩል ግን ላደረሰው ጉዳት ካሣ አይከፍልም የሚባልበት የሕግ ምክንያት የለም። ሲጠቃለል የሥር ፍ/ቤቶች በዚህ ረገድ የሰጡት ውሣኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት ሆኖ አግኝተነዋል።

ው ሣ ኔ

1. አቤቱታ የቀረበበት በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 00032 ነሐሴ 27 ቀን 95 ዓ.ም. ተሰጥቶ የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 26756 ኅዳር 13 ቀን 99 ዓ.ም. በሰጠው ፍርድ የፀናው ውሣኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ. 348/1/ ተሸርአል።
2. ተጠሪ ክስ የቀረበበትን ብር 5180.62 /አምስት ሺህ አንድ መቶ ሰማንያ ብር ከስድሳ ሁለት ሣንቲም/ በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት፣ በፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት እንዲሁም በዚህ ሰበር ችሎት ከተከፈለው ዳኝነት ጋር ይክፈል ብለን ወስነናል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ነ/ዓ